

ROEIVERENIGING BREDA

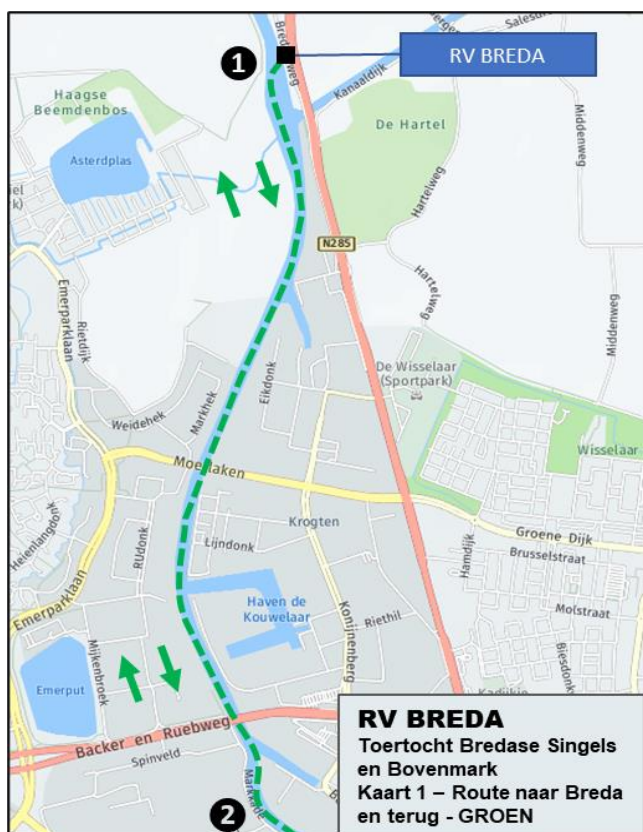
Toercommissie

Routebeschrijving Toertocht Singels Breda – 25 (of 17) km, niveau T1

RV Breda heeft drie interessante toertochten uitgezet die voor elk wat wils te bieden hebben. Al deze tochten hebben het botenhuis van RV Breda als uitgangspunt en eindigen daar ook. Deze routebeschrijving gaat over de toertocht over de Mark naar Breda en rond de singels van de stad. Hou je van een bijzonder bezoek aan deze cultuurrijke stad, dan is dit een goede keuze. Op deze tocht vaar je onder de vele bruggen van de Bredase singels door, langs plaatsen met een roemrijk verleden, zoals de Tachtigjarige oorlog, maar ook langs de bakermat van de familie van Oranje Nassau. Daarnaast kun je op deze tocht als extra nog een stuk de Boven Mark opvaren door het bourgondische Ginneken tot buiten de stad. Je navigeert bij deze tocht gemakkelijk als je de namen van de bruggen in de gaten houdt, de meeste worden genoemd in deze beschrijving en je vind ze ook op bordjes op of bij de bruggen.

1 Deze tocht vertrekt vanuit RV Breda in zuidelijke richting stroomopwaarts over de Mark. Na ca. 500m. passeer je aan bakboord (BB) het Mark-kanaal met de markante witte brug. Je vervolgt onze route over de Mark, na de Moerlakenbrug en de Stulemeijerbrug zie je de toren van de Grote Kerk van Breda. Verderop kom je bij een Y-splitsing waar je stuurboord (SB) aanhoudt, je volgt de oevers steeds aan SB. Aan BB passeer je een paar aftakkingen van haventjes.

2 Nadat je onder de Koning Willem Alexanderbrug bent gevaren kom je op een viersprong uit die deel is van de Singels van Breda. De route is nu scherp SB uit onder de Gasbrug door, maar als je in de boot van plaats wilt wisselen vaar dan niet SB maar BB uit. Na 200m, achter de bocht zie je de vloten van Roeiver-eniging Dudok van Heel. Dit is de roeiclub van de Koninklijke Militaire Academie. Je mag de vloten kort betreden voor een wissel, maar je hebt

geen toegang tot het botenhuis of het achterliggende militaire terrein. Na de wissel ga je terug naar de viersprong en vaar je rechtdoor onder de Gasbrug door.

Iedere Bredenaar krijgt ogenblikkelijk een 'ha-fijn-weerthuisgevoel' als hij in de verte de prachtige, bijna honderd meter hoge toren van de Grote Kerk ziet opdoemen. De kerk is gebouwd in een rijke, Brabants gotische stijl en vooral Hendrik III van Nassau heeft in de eerste helft van de zestiende eeuw veel aan de bouw bijgedragen. Negen Nassaus en de eerste prins van Oranje liggen hier begraven en kregen schitterende grafmonumenten. Ook Willem van Oranje had zijn plekje gereserveerd, bij zijn eerste vrouw Anna van Buren en hun dochtertje. Helaas... Breda was bezet door de Spanjaarden toen Willem in Delft werd doodgeschoten. Hij en na hem alle Oranje Nassaus, vonden hun laatste rustplaats in de Nieuwe Kerk in Delft.

3 Hier SB uit is en andere optie, dan kom je na 100 meter in de Nieuwe Haven, hier zijn terrassen met aanlegsteigers aan het water. Koffie?

Wist je dat in Breda de basis van ons Koningshuis ligt? Dat begon al in 1403 met de komst van de Duitse Engelbrecht van Nassau Dillenburg, die trouwde met de elfjarige, schatrijke Johanna van Polanen. De rest is geschiedenis, maar de sporen zijn nog steeds te zien.

4 De brug na de viersprong is dus de Gasbrug, vervolg hier onderdoor je route naar de Lunetbrug, Haagpoortbrug. Vóór de Beatrixbrug staat aan BB het hoge Centraal Belastingkantoor. Via de Bernardsingel stroomt de Brede Aa (of Weerij) vanuit België de stad binnen. Je gaat niet onder de Bernardbrug door, maar houdt BB aan. Je roeit nu langs oevers waar aan beide zijden onder water damwanden zijn geplaatst. Hier zijn moerassen ontstaan en er worden waterplanten gekweekt. De damwanden zijn met borden aangegeven omdat ze bij hoog water slecht te zien zijn. De volgende bruggen die je passeert zijn: Arsenaalbrug, Irenebrug, Balfortbrug en Hirdesbrug. Hierna eindigen de damwanden en de moerassen.

5 Je komt nu bij het punt waar de rivier de Mark vanuit België de singel instroomt, hier ga je SB uit via de Boven Mark richting 't Ginneken. Indien je de route 7 km wil

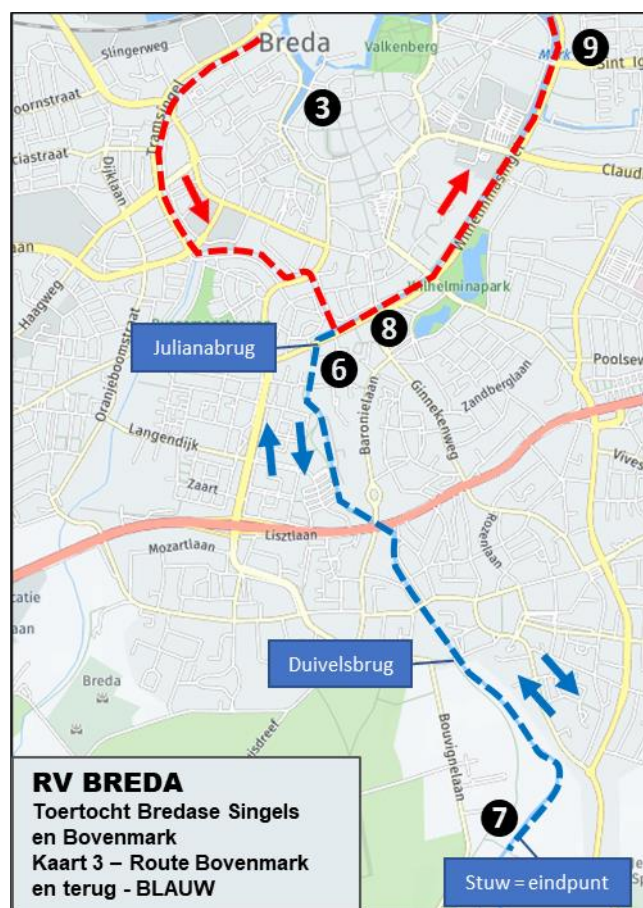
verkorten ga dan BB uit en volg de route vanaf het punt 8 van deze routebeschrijving.

6 Je passeert de Julianabrug en de Trompbrug. Volg de rivier steeds aan SB, maar let op, door het meanderen van de rivier is het water hier en daar ondiep. Je passeert de Cimborgabrug, Markbrug en de Frisobrug, deze zijn lastig te nemen door een moeilijke hoek. Nu volgt een mooi gedeelte met fraaie buitenhuizen en prachtige tuinen. Aan BB steken palen net iets boven het water uit, kijk hier voor uit. Na de Reepbrug en Duivelsbrug zijn we in de populaire stadswijk 't Ginneken. Als je bij de Duivelsbrug aanlegt loop dan 100m naar de Ginnekenmarkt, hier zijn gezellige restaurantjes.

7 We roeien onder de Vrijlandtbrug door tot aan de stuw bij het Suikerpad. Dit is het uiterste bevaarbare punt van de Boven Mark, hier kan je picknicken in het gras naast de rivier, maar soms is door hoog water de oever wat drassig. Vanaf hier is het ronden en het zelfde stuk weer terugvaren tot aan de Julianabrug.

8 Nadat je onder de Julianabrug door bent houd je SB aan. Hierna nader je de monumentale Wilhelminabrug. Hierna aan BB de nieuwe stadskern met het Chassé Park met daarin het Chassé Theater met een markant golvend dak, een ontwerp van Herzberger.

van Aldo Rossi. Aan BB zie je het kasteel van Breda.

9 Aan BB zie je de Koepelgevangenis waar onder andere de vier (later de drie) van Breda zaten. De gevangenis is niet meer als zodanig in gebruik, incidenteel wordt het als theater en hoe kan het ook anders, als escape room gebruikt. Aan SB staat het voormalige Ignatiusziekenhuis uit 1920 met haar drie markante torens. Nu in gebruik door het Florijncollege. Nadat je de Nassaubrug onderdoor bent zie je aan BB het Stedelijk Gymnasium met de drie kruizen van het wapen van Breda in de gevel verwerkt. Hierna volgt de Bosschebrug, de Mauritsbrug, de J.F. Kennedybrug met aan BB de ingang en aanlegsteiger van het stadspark Valkenberg met het Nassaumonument. Aan SB staat in het water het kunstwerk 'The Lighthouse'

10 Je vaart om het militaire complex heen en houd BB aan. Aan SB is de Prinsenkade die in het begin van de 20e eeuw een belangrijke overslaghaven was. Dit is nog te zien aan de koopmanshuizen. Aan BB nader je het Spanjaardsgat. Je vaart nu onder de nieuwe

Waar vind je nou een echt kasteel middenin de binnenstad? In Breda dus. In de veertiende eeuw liet Jan van Polanen I de bestaande burcht verbouwen tot een echt kasteel met torens en een gracht. Het Kasteel van Breda werd later het woonhuis van de Nassaus. Hendrik III van Nassau, reisde veel door Zuid-Europa en was onder de indruk van de renaissancekunst in Italië. Hij liet architect Tomasso Vincidor de Bologna overkomen om het kasteel te verbouwen tot renaissancepaleis. Ook in de eeuwen daarna is er nog veel aan het kasteel gesloopt en verbouwd en met de komst van de Koninklijke Militaire Academie, 200 jaar geleden, verloor het kasteel zijn renaissance-uiteerlijk.

Hooge Brug de Nieuwe Haven in. Hier kun je een bezoek brengen aan de gezellige binnenstad voor een VVV stadswandeling of voor bezoek aan een terrasje.

11 Als je de haven terug uit vaart en onder de Koning Willem Alexanderbrug door bent vaar je steeds rechtuit stroomafwaarts de Mark af. Vanaf deze brug is het nog 5 km tot Roeivereniging Breda. Vlak voor het eindpunt passeer je aan SB de mond van het Markkanaal. Pas op voor vrachtschepen die hier uit kunnen komen. 500m na het kanaal vind je aan SB wal weer Roeivereniging Breda. Hier is het einde van je toertocht.